

223

Q. D. B. V.
DISSERTATIO JURIDICA 88.

Continens

POSITIONES

De

ACTIONE
SUBSIDIARIA

Quas

PRÆSIDE

VIRO Nobilissimo, Consultis-
simo atque Excellentissimo

DN. JO. HENRICO
FELTZIO,

D. & Prof. Jcto Celeberrimo

Ad Diem 23. Aug. 1717.

defendet solemniter

STEPHANUS FRANCOIS,

Metensis.

ARGENTORATI

Typis Viduæ JOSIÆ STÆDELII, Univerf. Typogr.

Diss. jur. civ.

20,10

1.66.

PARENTI SUO

VERO

OPTIMO

DOMINO

NICOLA O

FRANCOIS,

Consiliario Regio Regioq; omnium

intra fines Provinciæ Metensis Exporta-

tionum, ut & quinque magnarum

Galliæ Admodiationum Procu-

ratori fidelissimo,

Primitias hæc Academicas

in signum

filialis devotionis & obedientiæ

nunquam cessaturæ

Dat, dicat, consecrat

Filius obsequiosissimus

STEPHANUS FRANCOIS.

DE
ACTIONE SUBSIDIARIA.

Thef. I.

Eges non tantum eo tendere debent, ut damnum a privatis datum resarciatur; sed etiam, ut reparetur damnum à publicis personis datum.

I I.

Hoc enim vult justitia commutativa; ut nullus habeatur respectus personæ; sed ut jus suum cuique tribuatur, secundum proportionem arithmeticam.

I I I.

Hinc justissime Jus Romanum contra Magistratus dolosos, vel culposos introdu-

A 3

xit,

xit, in favorem pupillorum actionem subsidiariam.

I V.

Nimirum notum est, magistratus certos, olim apud Romanos fuisse quorum aliquibus jus dandi tutores; aliquibus vero jus exigendi satisfactionem ab istis tutoribus datis competebat.

V.

Si itaque aliqui fuerint, qui culpam, vel dolum in exigenda satisfactione commiserunt, hoc ipso damno pupillari occasionem dederunt; si forsan tutores in re pupillari male fuerint versati.

VI.

Quoniam itaque tales magistratus revera causa fuerunt istius damni; introducebatur Senatus consulto tempore Imperatoris Trajani facto; actio subsidiaria.

V I I.

Est autem actio subsidiaria personalis;

quæ datur pupillis adversus magistratus, qui in tutelæ constitutione, vel exigendâ satisfactione, dolum, vel culpam commiserunt, ad omne damnum refarciendum.

V I I I.

Dicitur subsidiaria; quia non datur nisi in subsidium.

I X.

Scilicet tutores dati, fidejussores tutorum, vel nominatores, vel singulorum hæredes excussi fuerint, & non sint solvendi, tunc demum datur nec actio contra magistratus, quæ etiam ob eam causam dicitur *ultimum presidium*.

X.

Dicitur etiam hæc actio utilis; quia reliquis actionibus, per interpretationem adjecta, & introducta fuit.

X I.

Causa impulsiva hujus datæ actionis est

A 3

verum

verum, & quasi delictum magistratus, qui scilicet, ut jam dictum est, vel dolosus, vel culposus est in dando tutore; aut in cautionis exactione.

X I I.

Cum autem culpa triplex sit, alia lata, alia levis, alia levissima; quæritur, ad quam culpam præstandam magistratus teneatur; Respondeo ego, ad culpam latam, & levem, non vero ad levissimam.

X I I I.

Primo enim magistratus conditio non debet esse deterior; quam ipsa tutoris; qui tantum tenetur ad culpam levem.

X I V.

Secundo, quia vox *culpa* simpliciter positæ non includit in se culpam levissimam, sed tantum latam, & levem.

X V.

Instituitur hæc actio demum finitâ tutelâ.

XVI.

XVI.

Nam, cum hæc actio non possit institui, nisi tutoribus excussis, tutores autem non possint excuti; nisi rationes reddiderint; rationes autem non reddantur, nisi finitâ tutelâ; exinde suâ sponte fuit, actionem subsidiariam non institui posse; nisi finitâ tutelâ.

XVII.

Hodie toties institui poterit; quoties rationes à tutore exactæ & in rationibus tutor se non præstiterit fidelem; ad quæ in sufficientem damni restorationem.

XVIII.

Magistratus probat suam diligentiam.

XIX.

Hanc sufficienter probavit; si demonstrare posset tutores idoneos fuisse tempore dationis; seu exactæ cautionis.

XX.

Datur hæc actio pupillis, & hæredibus, contra magistratus minores.

XXI.

Quæritur, cur non contra Magistratus Majores, jure Romano detur hæc actio, Respondetur, quoniam magistratus majores, tutelæ dationibus, & exigendis fatis dationibus se non immiscebant.

XXII.

Quæritur, si plures magistratus simul tutores dederint, an in solidum teneantur, an vero pro virili parte, respondeo, si culposi fuerint, pro virili parte, sint vero dolosi, in solidum teneantur.

XXIII.

In hoc ultimo casu potest pupillus convenire quem vult, non enim ex delicto datur beneficium divisionis.

XXIV.

Hæredes Magistratum non nisi ex dolo, & latâ culpâ conveniuntur.

XXV.

Hodie, cum nunquam dolum, & culpa in magistratu tolerari conveniat, hanc actionem esse in usu publice, pariter, & privatim utile meritò statuitur.

FINIS.